

ВІДОКРЕМЛЕНИЙ СТРУКТУРНИЙ ПІДРОЗДІЛ «ІНСТИТУТ ІННОВАЦІЙНОЇ ОСВИТИ
КИЇВСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ БУДІВНИЦТВА ТА АРХІТЕКТУРИ»
Кафедра економіки, менеджменту та управління територіями

КАРТА ДИСЦИПЛІНИ (СИЛАБУС) Ефективна комунікація та ораторська майстерність

1) Шифр за ОНП: ВБ
2) Навчальний рік: 2022/2023
3) Освітній рівень: перший (бакалаврський) рівень вищої освіти
4) Форма навчання: денна, заочна
5) Галузь знань 28 «Публічне управління та адміністрування»
6) Спеціальність: 281 «Публічне управління та адміністрування»
7) Компонента спеціальності: вибіркова
8) Семестр: 3
9) Розробники карти: к. е. н., ст. дослідник, завідувач кафедри економіки, менеджменту та управління територіями ВСП «ІНО КНУБА» Чудовська Вікторія Анатоліївна; к. е. н., доцент, кафедри економіки, менеджменту та управління територіями ВСП «ІНО КНУБА» Тіхонова Наталія Олександрівна; к. е. н., доцент кафедри економіки, менеджменту та управління територіями Кушик-Стрельников Ярослав Володимирович.
10) Мова навчання: українська
11) Необхідні ввідні дисципліни: (що треба вивчити, щоб слухати цей курс) – навчальний курс «Менеджмент».
12) Мета курсу: оволодіння знаннями з теоретичних основ комунікативної науки, вивчення основних моделей комунікацій, методики та методології комунікативних технологій, формування навичок застосування комунікативного інструментарію в різних життєвих ситуаціях. Зокрема, вироблення навичок оптимальної мовної поведінки у професійній сфері: вплив на співрозмовника за допомоги вмілого використання різноманітних ораторських прийомів, оволодіння культурою монологу, діалогу та полілогу; сприйняття й відтворення фахових текстів, засвоєння лексики і термінології свого фаху, вибір комунікативно виправданих мовних засобів, послуговування різними типами словників, вміння не тільки засвоювати готові знання, але й розв’язувати пошуково-творчі завдання, що сприятиме успішній професійній роботі у майбутній професійній діяльності.
13) Результати навчання:

№	Програмний результат навчання	Метод перевірки навчального ефекту	Форма проведення занять	Посилання на програмні компетентності
1.	РН 1. Використовувати базові знання з історичних, культурних, політичних, соціальних, економічних засад розвитку суспільства.	Обговорення під час занять, тематичне дослідження, індивідуальне завдання	Лекція, практичні заняття	ІК ЗК1 ЗК2 ЗК3 ЗК4 ЗК6 ЗК8 ЗК9 ЗК10 СК1 СК3

2.	РН 2. Застосовувати норми та правила професійного спілкування українською мовою.	Обговорення під час занять, тематичне дослідження, індивідуальне завдання	Лекція, практичні заняття	ІК ЗК1 ЗК2 ЗК3 ЗК4 ЗК6 ЗК8 ЗК9 ЗК10 СК1 СК3
3.	РН 11. Уміти здійснювати пошук та узагальнення інформації, робити висновки і формулювати рекомендації в межах своєї компетенції.	Обговорення під час занять, тематичне дослідження, індивідуальне завдання	Лекція, практичні заняття	ІК ЗК1 ЗК2 ЗК3 ЗК4 ЗК6 ЗК8 ЗК9 ЗК10 СК1 СК3

14) Структура курсу:

Лекції, год	Практичне заняття, год	Лабораторні заняття, год	Курсовий проект/ курсова робота РГР/ІЗ	Самостійні робота здобувача, год	Форма підсумкового контролю
30	30	-	1	90	Залік
Сума годин:				150	
Загальні кількість кредитів ECTS:				5,0	

15) Зміст курсу: (окремо для кожної форми занять – Л/Пр/Лаб/ КР/СРС)

Лекції:

1. Вступ до дисципліни «Ефективна комунікація».
2. Історія розвитку теорії комунікації.
3. Види та типи комунікацій.

4. Логічна складова вербальної комунікації.
5. Логіка аргументаційного процесу.
6. Вербальна комунікація. Мовна складова.
7. Невербальна комунікація.
8. Комунікативні канали та бар'єри. Психологія спілкування.
9. Комунікативний процес як основа спілкування.
10. Ораторська майстерність в системі суспільних і професійних комунікацій
11. Оратор та аудиторія
12. Стратегія і тактика оратора
13. Доказ у публічному виступі
14. Техніка мовлення
15. Принципи і засоби полеміки.

Практичні:

1. Вступ до дисципліни «Ефективна комунікація».
2. Історія розвитку теорії комунікації.
3. Види та типи комунікацій.
4. Логічна складова вербальної комунікації.
5. Логіка аргументаційного процесу.
6. Вербальна комунікація. Мовна складова.
7. Невербальна комунікація.
8. Комунікативні канали та бар'єри. Психологія спілкування.
9. Комунікативний процес як основа спілкування.
10. Ораторська майстерність в системі суспільних і професійних комунікацій
11. Оратор та аудиторія
12. Стратегія і тактика оратора
13. Доказ у публічному виступі
14. Техніка мовлення
15. Принципи і засоби полеміки.

Індивідуальне завдання (інд. завдання з навчальної дисципліни студенти виконують відповідно до затвердженої тематики за їх власним вибором):

1. Природа людини, культура, особистість.
2. Комунікативна діяльність та її складові.
3. Типологія комунікативних досліджень у сучасному науковому дискурсі.
4. Види та форми комунікації. Принципи ефективної комунікації.
5. Комунікативна ситуація, способи її врахування та зміни при формуванні повідомлення.
6. Закон апперцепції з погляду комунікативної ефективності.
7. Способи оцінки комунікативного потенціалу ситуації спілкування.
8. Поняття інформаційного комфорту, методи його встановлення.
9. Комунікативна дистанція як спосіб формування рамки комунікації.
10. Аналіз смислів та змістів комунікації щодо цілісного відображення дійсності.
11. Аргументація як процес формування переконань. Склад аргументацій: суб'єкти (пропонент, опонент, аудиторія) та структура (теза, аргумент, демонстрація).
12. Поняття спростування. Способи спростування: спростування тези, критика аргументів, доведення неспроможності демонстрації.
13. Суперечка, її види та форми. Дискусія, полеміка, диспут, дебати. Коректні та некоректні засоби ведення суперечки.
14. Інформаційний резонанс і позиції комунікаторів.
15. Невербальне спілкування: види та особливості застосування на практиці.
16. Жести у системі невербальних засобів комунікації.
17. Поза та рухи тіла у професійній комунікації.
18. Голос як інструмент ефективної взаємодії.
19. Причини виникнення мовних бар'єрів. Шляхи подолання бар'єрів у спілкуванні.
20. Обережне використання гумору при спілкуванні.
21. Ораторське мистецтво як соціальне явище.
22. Основні види та жанри ораторського мистецтва.
23. Закони риторики: Концептуальний закон. Закон моделювання аудиторії. Стратегічний закон. Тактичний закон. Мовленнєвий закон. Закон ефективної комунікації. Системно-аналітичний закон. Специфіка публічного мовлення в риторичному аспекті.

24. Оратор як організатор і керівник процесом мислиннево-мовленнєвої діяльності аудиторії.
25. Індивідуально-психологічні якості та мовні типи оратора.
26. Психологічні проблеми контакту оратора й аудиторії, шляхи їх вирішення.
27. Об'єктивні перешкоди контакту оратора й аудиторії та їх урахування в організації аудиторії.
28. Стратегія оратора, її структура.
29. Тактика оратора: принципи, способи.
30. Форми текстового оформлення матеріалу.
31. Види підготовки до виступу.
32. Логічні закони в промові оратора.
33. Правила і помилки висунення тези, аргументації і демонстрації.
34. Аргументи як логічна основа доведення.
35. Поняття та загальні ознаки мовної культури оратора.
36. Характеристика мовлення з акустично-фізіологічних позицій.
37. Поняття й категорії техніки мовлення. Поняття фонаційного дихання, мовленнєвого голосу, орфоєпії, дикції.
38. Інтонційно-увиразнюючі засоби мовлення.
39. Автоматизація елементарних технологічних прийомів і засобів усного мовлення.
40. Підпорядкування техніки мовлення думці й змісту виступу – важлива умова успіху.
41. Полеміка як форма ораторського мистецтва: функції, принципи, прийоми.
42. Види еристики.
43. Полемічні елементи в монологічній і діалогічній формах виступу.
44. Майстерність ведення суперечки.
45. Основні принципи ведення різного роду суперечок, умови їх застосування.
46. Функції різного роду суперечок: викриття позицій супротивника, сприяння встановленню істини, формування наукового світогляду, звільнення від помилкових поглядів, викриття протиріч.

Самостійна робота студента:

- Тема 1. Вступ до дисципліни «Ефективна комунікація».
- Тема 2. Історія розвитку теорії комунікації.
- Тема 3. Види та типи комунікацій.
- Тема 4. Логічна складова вербальної комунікації.
- Тема 5. Логіка аргументаційного процесу.
- Тема 6. Вербальна комунікація. Мовна складова.
- Тема 7. Невербальна комунікація.
- Тема 8. Комунікативні канали та бар'єри. Психологія спілкування.
- Тема 9. Комунікативний процес як основа спілкування.
- Тема 10. Ораторська майстерність в системі суспільних і професійних комунікацій
- Тема 11. Оратор та аудиторія
- Тема 12. Стратегія і тактика оратора
- Тема 13. Доказ у публічному виступі
- Тема 14. Техніка мовлення
- Тема 15. Принципи і засоби полеміки.

16) Основна література:

1. Бацевич Ф. С. Словник термінів міжкультурної комунікації / Ф. С. Бацевич. – К.: Довіра, 2007. – 205 с.
2. Коч Н. В. Міжкультурна комунікація: навч. посіб. / Н. В. Коч. – Миколаїв : Видавництво «ЧП Румянцева А. В.», 2017. – 200 с.
3. Манакін В. М. Мова і міжкультурна комунікація: навч. посіб. / В. М. Манакін. – К. : ВЦ «Академія», 2012. – 288 с.
4. Ораторське мистецтво : підручник / М. П. Требіна, Г. П. Клімова, Н. П. Осипова та ін. ; за ред. М. П. Требіна і Г. П. Клімової. 2-ге вид. Х. : Право, 2015. 208 с.
5. Абрамович С. Д. Риторика / С. Д. Абрамович, М. Ю. Чікарькова. Львів: Світ, 2001. 240 с.
6. Антоненко-Давидович Б. Як ми говоримо / Б. Антоненко-Давидович. К., 1970. 182 с.
7. Бабич Н. Д. Основи культури мовлення: навч. посібн. для студ. ун-тів / Н. Д. Бабич – Львів: Світ, 1990. 232 с.
8. Колотілова Н. А. Риторика: навч. посібн. / Н. А. Колотілова. К.: Центр учб. літератури, 2007. 232 с.

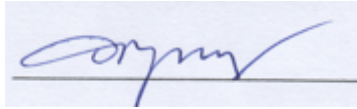
17) Додаткова література:

1. Носенко Е.Л., Маєвська Н.А. Психологічні ознаки культури та напрями їх змін в умовах соціально-економічних перетворень у країні: Монографія. – Х.: Тарбут Лаам, 2005. – 116 с.
2. Мальцева К. С. Міжкультурні непорозуміння і проблема міжкультурного перекладу : автореф. дис. ... канд.

- філософ. наук : 09.00.04 / К. С. Мальцева // Ін-т філософії ім. Г. С. Сковороди НАН України. – К., 2002. – 20 с.
3. Рудик І. М. Культурна специфіка невербального коду в міжкультурній комунікації / І. М. Рудик // Вісник ЖДУ імені І. Франка. – 2005. – № 23. – С. 101–103.
4. Семігінівська Т. В. Вплив глобалізації на мову як аспект культури суспільства / Т. В. Семігінівська // Вісник СумДУ. Серія Філологія. – 2007. – № 1. Том 2. – С. 45–49.
5. Сніговська О.В. Формування міжкультурної компетентності міжнародників при викладанні іноземної мови / О.В. Сніговська // Педагогічна освіта: теорія і практика. Психологія. Педагогіка. - 2015. - № 23. - С. 82-87.
6. Розроблення освітніх програм. Методичні рекомендації / Авт.: В.М. Захаренко, В.І. Луговий, Ю.М. Рашкевич, Ж.В. Таланова/ За ред. В.Г. Кременя. – К. : ДП «НВЦ «Пріоритети», 2014. – 120 с.
7. Кубанов Р. А. Тенденції постмодернізму в освіті: використання технологій НІІП у професійній підготовці майбутніх маркетингологів / Р. А. Кубанов // Педагогічний альманах : [збірник наукових праць]. – Випуск 12. – Частина 3. – Херсон : РІПО, 2011. – С. 132 – 137.
8. Кубанов Р. А. Лідерські якості – професійно важливий елемент особистості майбутнього маркетинголога / Р. А. Кубанов // Вісн. Луган. нац. ун-ту імені Тараса Шевченка : Педагогічні науки : За матеріалами VI Міжнародної науково-практичної конференції «Інноваційні процеси в освітньому просторі: доступність, ефективність якості», присвяченої 10-річчю Українського відділення МАНПО. – 2012. – № 22 : Частина 3. – С. 175 – 182.
9. Кубанов Р. А. Клієнторієнтований підхід – ефективний інструмент управління підприємством. Гостинність, сервіс, туризм: досвід, проблеми, інновації : тези доповідей VIII Міжнар. наук.-практ. інтернет-конф., Київ, 8-9 квіт., 2021 р. / М-во освіти і науки України; Інститут модернізації змісту освіти; Київ. нац. ун-т культури і мистецтв ; Київ. ун-т культури ; Ф-т готельно-ресторанного і турист. бізнесу. Київ : Вид. центр КНУКіМ, 2021. С. 271-273.
10. Навчальний посібник з курсів «Онови риторики» і «Професійна риторика» Укл. І. Гузенко. – Львів: ЛДУФК, 2006. 76 с.
11. Онуфрієнко Г. С. Риторика: навч. посібн. / Г. С. Онуфрієнко. К. : Центр учб. літератури, 2008. 592 с.
12. Олійник О. Б. Основи ораторської майстерності: навч. посібн. / О. Б. Олійник. К. : Кондор, 2010. 181 с.
13. Олійник О. Б. Риторика: навч. посібн. / О. Б. Олійник. К. : Кондор, 2009. 170 с.
14. Олійник О. Б. Сучасна ділова риторика: навч. посібн. / О. Б. Олійник. К.: Кондор, 2010. – 166 с.
15. Ораторське мистецтво: Навчальний посібник для студентів вищ. навч. закл. юрид. спец. Видання друге / Н.П. Осипова, В.Д. Воднік, Г.П. Клімова та ін. За ред. професора Н.П. Осипової. Х.: Одиссей, 2006. 144 с.
16. Ораторське мистецтво: навч.-метод. посіб. / авт.-уклад. : І. М. Плотницька, О. П. Левченко, З. Ф. Кудрявцева та ін. ; за ред. І. М. Плотницької, О. П. Левченко. – 2-ге вид., стер. К. : НАДУ, 2011. 128 с.
17. Царьова І.В. Конспект лекцій з навчальної дисципліни «Риторика» / І.В. Царьова. – Дніпропетровськ: Дніпропетровський університет внутрішніх справ, 2016, 57 с.
18. Абрамович С.Д. та ін. Риторика загальна та судова: Навч. Посібник / С.Д. Абрамович, В.В. Молдован, М.Ю. Чикарьков – Київ: Юрінком Інтер, 2007. – 416 с.
19. Allhoff, D.-W., Allhoff, W. Rhetorik und Kommunikation / Dieter Allhoff, Waltraud Allhoff- 8., durchges. Aufl. – RegensburgBVS, 1989. 274 S.
20. Beck G. Rhetorik für die Uni / Gloria Beck. – Frankfurt am Main: Eichborn AG, 2006. – 197 S. 4. Birkenbihl Vera F. Rhetorik. Redetrainer für jeden Anlass. Besser reden, verhandeln, diskutieren / Vera Birkenbihl - Verlagsgruppe Random House 2011. 187 S.
21. Lausberg, H. Elemente der literarischen Rhetorik: eine Einführung für Studierende der klassischen, romanischen, englischen und deutschen Philologie / Heinrich Lausberg - 10. Aufl. - Ismaning: Hueber, 1990. 169 S.
22. Plett, H. F. Einführung in die rhetorische Textanalyse / Heinrich F. Plett - Hamburg: Buske, 1991. – 126 S.
23. Midjana Tetjana. Persuasion durch Argumentation am Beispiel einer Wahlkampfrede / Midjana Tetjana // Наукові записки Кіровоградського державного педагогічного університету ім. В. Винниченка. Серія : філологічні науки (мовознавство). – 2011. – №96. С. 112–116.
24. Ueding G., Steinbrink B. Grundriß der Rhetorik: Geschichte, Technik, Methode / Gert Ueding, Bernd Steinbrink - 3., überarb. und erw. Aufl. - Stuttgart:J. B. Metzler, 1994. 420 S.

18) Інформаційні ресурси:

1. Сайт Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.nbuv.gov.ua>
2. Бібліотека КНУБА [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://library.knuba.edu.ua/>

19) Система оцінювання навчальних досягнень (розподіл балів)			
Поточне оцінювання та самостійна робота		Підсумковий тест	Сума
Результати роботи студентів під час семінару (практичної роботи)	Якість виконання індивідуального завдання		
30	20	50	100
20) Умови допуску до підсумкового контролю:			
<ul style="list-style-type: none"> - відвідування лекцій; - активність на практичних заняттях; - дотримання термінів виконання РР; - дотримання умов академічної доброчесності. 			
21) Політика щодо академічної доброчесності: розуміння здобувачами вищої освіти норм академічної доброчесності (вимог щодо оригінальності текстів та допустимого відсотку співпадінь).			
22) Примітки:			
Робоча програма затверджена на засіданні кафедри економіки, менеджменту та управління територіями Протокол № 01/09 від 05.09. 2022		Завідувач кафедри економіки, менеджменту та управління територіями	
		 к. е. н., ст. дослідник, В. А. Чудовська	
Схвалено Науково-методичною радою ВСП «Інститут інноваційної освіти Київського національного університету будівництва і архітектури» Протокол № 2 від 19.09.2022		Голова НМР ВСП «ІНО КНУБА»	
		 д. т. н., проф. Д. Е. Прусов	